

Socialnämndens mål- och inriktningsdokument 2016-2019

Inledning

Socialnämndens mål utgår från vision, verksamhetsidé och förhållningsätt på kommunövergripande nivå. Med utgångspunkt i dessa och det regelverk som reglerar Socialnämndens ansvar beskrivs sedan uppdraget. Nedan finns en sammanfattning. Efter den följer en kort nulägesanalys mot bakgrund av kända respektive förväntade behov.

Vision Varberg 2025

Kommunfullmäktige beslutade 2011 att kommunens gemensamma vision för 2025 ska vara: *Västkustens kreativa mittpunkt*. Visionen ska vara styrande för kommunens utveckling som helhet och vägledande i allt från målformuleringar till handlingsplaner.

Verksamhetsidé

Vi ska förenkla människors vardag och inspirera dem att uppnå sina drömmar.

Förhållningssätt

Hållbarhet

Vi ska tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov socialt, ekonomiskt och ekologiskt.

Delaktighet

Vi ska ha ett öppet klimat och ett inkluderande förhållningssätt som kännetecknas av mångfald, inflytande och omtanke.

Socialnämndens uppdrag

Uppdraget innebär att främja kommuninnevanarnas ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor samt aktiva deltagande i samhällslivet. Kommuninnevanarna ska utifrån sina unika förutsättningar kunna leva ett liv där de uppnår sin fulla potential. Nämnden möjliggör detta genom att erbjuda stöd och assistans när individens egen förmåga inte räcker till.

Övervägande delar av socialnämndens ansvarsområden återfinns inom programområdena: funktionshinder, äldre, psykiatri, missbruksvård, individ och familj och e-hälsa. Det är också inom dessa områden som samverkan sker med de andra halländska kommunerna och Region Halland genom gemensamt antagna mål- och handlingsplaner.

Socialnämndens värdegrund

”Vi möter dig där du är. Tillsammans med dig formar vi lösningar utifrån din situation”.

Socialnämndens ledord

Värdighet, integritet, omtanke, respekt och delaktighet.

Nulägesanalys

Generella omvärldsfaktorer som påverkar nämndens ansvarsområden

Förändrade värderingar

Människor är alltmer medvetna om vad de kan efterfråga vilket leder till högre förväntningar och krav på samhällsservice. Socialtjänsten får även ett utvidgat uppdrag, utifrån lagar och förordningar. Utifrån det behöver socialnämnden anpassa sin strategi, i relation till fördelning och resurser.

Samhällsförändringar

Befolkningsutvecklingen, IT-utvecklingen, regionalisering, ökad informationsmängd och fler valmöjligheter ställer krav på omställning av individ och organisation. Utvecklingen bidrar till förändrad efterfrågan på service, tjänster och kompetens i verksamheten. Den tekniska utvecklingen kan innebära såväl ökad tillgänglighet och delaktighet som risk för digitalt utanförskap.

Den demografiska utvecklingen med allt fler äldre innebär att det finns ett ökat behov av att rekrytera personal till vård och omsorg. Pensionsavgångar parat med att unga inte söker sig till omsorgssektorn, ställer allt större krav på kommunen att vara en attraktiv arbetsgivare.

Samverkan krävs för rätt insatser och effektivt resursutnyttjande

Samverkan är direkt avgörande för att det ska bli rätt insatser för personer med komplex problematik. Samverkan är också en förutsättning för att samhällets resurser används effektivt så att de kan svara upp emot demografins utmaningar.

Välfärdsteknologi – en del av lösningen

Utveckling och användning av välfärdsteknologi finns med på nationell och regional agenda som en nyckelfråga för att trygga framtidens välfärd och ökade vårdbehov. Den snabba tekniska utvecklingen inom e-hälsa och välfärdsteknologi gör att nya möjligheter växer fram men också att efterfrågan från kommun-

invånarna förändras. Den lokala strategin behöver revideras utifrån nya förutsättningar.

Med teknikutvecklingen förändras även kontaktvägarna till förvaltningen. Förväntningarna på tillgänglighet, öppenhet, service och inflytande via digitala kanaler ökar. Genom att ta till vara på digitaliseringens möjligheter kan kvaliteten på service och insatser öka, vården bli mer jämlik och resurserna användas mer effektivt.

Förändringar i lagar och regelverk som påverkar socialnämndens ansvarsområden

Socialnämndens verksamheter är starkt lagstyrd. Flera nya förändringar som direkt påverkar verksamheten är beslutade eller förväntas beslutas inom den närmaste tiden. Det rör bland annat: insatser mot våld i nära relationer, ansvarsfördelning för utskrivningsklara från slutenvård, bemanning i särskilda boenden för äldre, patienters delaktighet vid hälso- och sjukvårdsinsatser, nya bestämmelser kring boende utanför det egna hemmet samt placeringsformer för barn och unga.

Kommunfullmäktiges prioriterade målområden

Kommunfullmäktige har, i maj 2015, beslutat att kommunen ska fokusera på fyra strategiska målområden: miljö och klimat, bostäder, utbildning och arbete samt hälsa och social sammanhållning. Utgångspunkter är en fortsatt hållbar tillväxt i hela kommunen, fokus på välfärdens kärna, ordning och reda i ekonomin kombinerat med strävan att behålla en låg skattesats och en tro på individens egen förmåga.

Hälsa och social sammanhållning

Demografin

Folkhälsan i Halland är god, medellivslängd och förväntat antal år med god hälsa ökar, parallellt med det ses, nationellt, en ökning när det gäller psykisk ohälsa.

Varbergs kommun växer och bland socialnämndens målgrupper är det särskilt ökningen av andelen äldre i befolkningen som under de kommande åren kommer att påverka behov och efterfrågan av tjänster. Med stigande ålder följer ökad risk för demens, och därmed ökat behov av omsorg och stöd inom hemtjänst, hemsjukvård och särskilt boende.

Personer med stora omvårdnadsbehov i hemtjänsten blir allt fler samtidigt som hemsjukvården förväntas utföra alltmer avancerade hälso- och sjukvårdsinsatser.

Mot bakgrund av de nu nämnda faktorerna blir det än viktigare med en strategi för ett hälsofrämjande arbetssätt.

Personer med funktionsnedsättning

Personer med funktionsnedsättning har generellt en sämre hälsa än övrig befolkning. Sysselsättningen är lägre än i samhället i övrigt och det finns en ökad utsatt-
het för kränkande behandling, våld eller hot om våld.

Barn och unga

Anmälningar till socialtjänsten om barn och unga har ökat markant de senaste åren. Som en konsekvens har även omfattningen av placeringar av barn och unga samt övriga insatser ökat. Nu finns också ett förändrat regelverk där barn som utsatts för eller bevittnat våld alltid ska utredas. Det kan medföra att antal utredningar och behovet av insatser ökar.

Varbergs kommun och Migrationsverket har tecknat avtal om att utöka boendeplatserna för ensamkommande flyktingbarn till 40 platser, varav 20 boendeplatser för asylsökande ensamkommande barn. Situationen är ansträngd när det gäller att kunna erbjuda alla ensamkommande barn som kommer till Varberg ett tryggt mottagande. Det behövs utökning av verksamheten.

Riskbruk, beroendeproblematik och missbruk

Det finns en ökande andel vuxna med riskabla alkoholvanor och nya droger kommer ut på marknaden. Samtidigt är också unga en riskgrupp. Socialnämndens huvudansvar är insatser i form av vård och rehabilitering i samverkan med regionen. Nämnden behöver även vara med och utveckla folkhälsoarbetet i samverkan med regionen och de halländska kommunerna.

Kommunfullmäktiges prioriterade mål

1. Bättre hälsa genom att inspirera till ett aktivt liv.
2. Delaktigheten i samhället ska öka.

Socialnämndens prioriterade utvecklingsmål

1. Stödja äldre personer att leva ett självständigt och tryggt liv.   2. Barn och unga ska kunna växa upp under goda förhållanden genom tidiga insatser i samverkan.   3. Främja hälsa och förebygga ohälsa för personer med missbruks- och beroendeproblematik och deras närstående.

Inriktningar

Övergripande inriktningar, samtliga utvecklingsmål

Inflytande och delaktighet, på såväl individ- som samhällsnivå, är centralt för att stödja individens *självständighet* och är en förutsättning för ett hälsofrämjande arbete.

Att känna sig *trygg i vardagen* samt att känna gemenskap och delaktighet i samhället är viktigt för hälsa och trygghet. De personer som tar del av socialtjänstens

verksamheter ska ges större möjlighet till *inflytande och delaktighet*. En *strategi för hälsofrämjande arbetssätt* ska tas fram. Som en del i det hälsofrämjande arbetet behöver *stödet till anhöriga* utvecklas.

Ökad användning av *välståndsteknologi* kan bidra till trygghet, ökad självständighet, social aktivitet och delaktighet oavsett ålder och funktionsförmåga. En strategi, kopplad till den regionala agendan, för utveckling och användning av välståndsteknologi ska tas fram. Tillgänglighet, inflytande, öppenhet och service via digitala kanaler samt *e-hälsa och e-tjänster* ska utvecklas.

De nationella riktlinjerna angående insatser mot *våld i nära relationer* ska implementeras, mål ska tas fram och verksamheten anpassas utifrån dessa.

Inriktningar, äldre

Utvecklingen med allt fler äldre kräver nya arbetssätt för att stärka och stödja äldre personer som vill bo kvar hemma. Inriktningen är att stödja självständighet, stärka det friska, och skapa trygghet.

Antalet multisjuka äldre personer ökar, och allt fler av dessa bor kvar hemma. Denna grupp behöver en *sammanhållen vård och omsorg*. Samverkan med regionen kring målgruppen ska utvecklas under perioden.

Demensvården ska utvecklas utifrån de nationella och regionala riktlinjerna med särskilt fokus på insatser för personer med demensproblematik som bor kvar i ordinärt boende.

Inriktningar, barn och unga

I alla insatser som rör barn och unga ska *barnperspektivet* tillämpas - barnets bästa ska komma i främsta rummet. Barn och unga ska i ökad utsträckning bli lyssnade till och kunna utöva ett inflytande över hur insatser genomförs.

Barn och ungdomar ska ges förutsättningar för att klara skola och yrkesliv. Insatser för barn och ungdom ska i första hand ges med utgångspunkt från befintliga nätverk och med *tidiga insatser i öppenvård*. Placerade barns skolgång ska särskilt uppmärksammas. Utveckling av insatser i samverkan inom Psykn-projektet ska fortsätta.

I samverkan med andra myndigheter ska *insatser för ensamkommande flyktingbarn* utvecklas och en struktur för migration byggas upp.

Insatserna ska möta behovet av boende, utbildning och god vård.

Inriktningar, missbruks- och beroendevård

Inriktningen inom vuxenvården är *öppenvård i samverkan* med andra aktörer för att personer med beroendeproblematik ska kunna leva ett självständigt liv. Utvecklingsarbetet ska utgå från de *nationella riktlinjerna om beroendevård och den*

regionala överenskommelsen om samverkan inom missbruks- och beroendevården.

Förebyggande insatser i samverkan med andra aktörer är ett viktigt utvecklingsområde för att motverka att unga riskerar att utveckla beroendeproblematik.

Utbildning och arbete

Bakgrund

Arbetsmarknaden i Varberg är god och de arbetsmarknadsinsatser som finns att tillgå medför att behovet av försörjningsstöd är jämförelsevis lågt, även för unga vuxna. Det finns en väl etablerad samverkan mellan olika myndigheter på lokal nivå.

De arbetslösa personer som har behov av stödjande insatser har som regel någon form av arbetshinder och/eller funktionsnedsättning och har trots en god arbetsmarknad stora svårigheter att få arbete på den ordinarie arbetsmarknaden. Det innebär en ökad efterfrågan på arbetsplatser för sysselsättning och daglig verksamhet.

Kommunfullmäktiges prioriterade mål

1. Inspirera så att fler elever uppnår godkända betyg efter såväl grundskola som gymnasieskola.
2. Ett gott företagsklimat där fler uppmuntras till företagande.

Socialnämndens prioriterade utvecklingsmål

Främja hälsa och motverka ohälsa för personer, som står långt från arbetsmarknaden, inom socialnämndens ansvarsområde.
--

Inriktning

Arbetsmarknads- och sysselsättningsinsatser ska erbjuda meningsfulla arbetsuppgifter och/eller lärande med fokus på utveckling av individuella färdigheter, ökat självförtroende och ett mer självständigt liv.

Inriktningen är att arbetsmarknadsåtgärder och sysselsättningsplatser så långt möjligt ska integreras på den ordinarie arbetsmarknaden.

Samordning av insatser för *unga vuxna utanför*, ofta personer med lindriga funktionsnedsättningar eller psykisk ohälsa, behöver förbättras. Det är väsentligt att det finns nära samverkan med skolan för att förbättra övergången till vuxenlivet och ett utvecklat samarbete med Arbetsförmedling och Försäkringskassa.

Bostäder

Bakgrund

Det finns ett växande behov av boendeformer för de målgrupper inom socialtjänstens verksamhetsområde som nämnden har särskilt ansvar för, framförallt för det ökade antalet äldre. Även vad gäller personer med funktionsnedsättning, psykisk ohälsa, beroendeproblematik, migration och ensamkommande flyktingbarn finns behov av nya former av boenden som svarar mot aktuella behov. Tillgång till bostad är centralt för en *god integration*.

Den rådande situationen försvårar utslussning efter vård och rehabilitering. Det försvårar också integrationen för migrationen inklusive de ensamkommande ungdomar som får beslut om permanent uppehållstillstånd.

Personer som saknar inkomster och/eller är skuldsatta har idag mycket små möjligheter att få en bostad med förstahandskontrakt. Detta medför att uthyrning med socialt hyreskontrakt ökar för de mest utsatta grupperna.

Kommunfullmäktiges prioriterade mål

Fler bostäder med olika upplåtelseformer ska byggas i hela kommunen.

Socialnämndens prioriterade utvecklingsmål

Bostadsbehoven hos de personer som nämnden har särskilt ansvar för ska tillgodoses.

Inriktningar

Boendeformer ska erbjudas utifrån individuella behov. Stödinsatser ska stärka individens förutsättningar att leva ett självständigt liv och klara eget boende, i första hand i ordinärt boende. Möjligheten till rörlighet mellan olika boendeformer ska förbättras.

I samråd med kommunen centralt behöver en långsiktig plan/strategi för att möta behovet av olika boendeformer, för nämndens olika målgrupper, tas fram.

För att möta ökningen av äldre behövs fler särskilda boenden.

För att få tillgång till fler bostäder krävs en nära samverkan med fastighetsägarna samt att kommunen genom sina ägardirektiv påverkar det kommunala bostadsbostadsbolaget gällande tillgången till bostäder för socialnämndens målgrupper.

Miljö och klimat

Bakgrund

Varbergs kommun ska ge förutsättningar för alla att agera hållbart och ansvarsfullt genom att göra det lätt att göra rätt. För att nå generationsmålet, att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser, krävs ändrade konsumtionsmönster.

Kommunfullmäktiges prioriterade mål

Förenkla för människor så att fler gör det som är bättre för miljön.

Socialnämndens prioriterade utvecklingsmål

Minskad miljöpåverkan i verksamheter inom socialnämndens ansvarsområde.

Inriktningar

Verksamheter inom nämndens ansvarsområde ska fokusera på en hållbar resursanvändning. Viktiga förutsättningar är ett sparsamt beteende och effektivt och miljövänligt resursutnyttjande.

Möjligheterna att använda digital kommunikation för informationsöverföring och möten ska utvecklas.

Socialnämnden ska påverka miljömålen genom att ställa miljökrav vid upphandling av varor och tjänster.

Prioriterade inriktningar

För att säkerställa en hög måluppfyllelse inom de prioriterade målområdena har kommunfullmäktige definierat tre prioriterade inriktningar.

Valfrihet och kvalitetskonkurrens

Medborgarnas delaktighet och deras möjligheter att välja utförare utgör en viktig del i säkrandet av bästa möjliga kvalitet. Privata utförare och egenregi ska ha så likvärdiga förutsättningar som möjligt för att kunna driva sin verksamhet.

Kommunens roll är att underlätta kundval, skapa så konkurrensneutrala ersättningssystem som möjligt, säkra och granska verksamheternas kvalitet samt göra informationen tillgängliga för kunder och medborgare. Kommunallagens regler om uppföljning och kontroll av privata utförare samt allmänhetens insyn i privata utförarens verksamhet ska även tillämpas för verksamhet i egen regi.

Att på ett systematiskt sätt stärka insynen i verksamhetsfrågor genom s.k. jämförelsetjänst och publicering av kvalitetsresultat ökar kunders och kommuninvånarnes möjligheter att göra informerade val.

Socialnämndens inriktning, valfrihet och konkurrens

Underlätta medvetna val genom ökad transparens kring kvalitet.
--

Attraktiv arbetsgivare

Socialnämndens inriktning är att förvaltningen ska vara en attraktiv arbetsgivare som har tydliga krav och förväntningar på medarbetarnas insatser, som tillvaratar medarbetarnas olikheter och som ger bra stöd för utveckling.

Långsiktigt ska förvaltningen rekrytera, behålla och utveckla medarbetare med rätt kompetens för de krav som ställs inom verksamheterna. En viktig del är att arbetsplatserna har en hälsofrämjande arbetsmiljö och att sjukskrivningstalen minskar. Ledarskapet är en avgörande faktor för möjligheten att lyckas som arbetsgivare. Förutsättningarna för medarbetares och chefers engagemang ska förbättras. Förståelsen för hur den egna insatsen bidrar till verksamhetsutveckling och måluppfyllelse ska öka.

Socialnämndens inriktning, attraktiv arbetsgivare

Sjukfrånvaron ska minska varje år.

Strategi för personalförsörjning av de nyckelgrupper som identifieras i prognoser för framtida bemanning ska tas fram.

Introduktion och kompetensutveckling ska förbättra förutsättningarna för chefer och medarbetare att i sitt arbete integrera de krav och förväntningar som uttrycks i mål, värdegrund och de behov som finns i verksamheterna.

Formerna för att erbjuda medarbetare att arbeta önskad sysselsättningsgrad ska fortsätta.

God ekonomisk hushållning

Ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomin både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv. En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan löpande kostnader och intäkter. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att kommunen har en god ekonomisk hushållning. Nämnderna ansvarar inom sina områden och ramen för sin budget.

En ekonomi i balans samt en väl fungerande uppföljning och utvärdering av ekonomi och verksamhet är nödvändiga förutsättningar för att nämnden ska kunna leva upp till kravet på god ekonomisk hushållning.

Socialnämndens inriktning, god ekonomisk hushållning

Verksamhetens nettokostnader ska inte öka i snabbare takt än nämndens beslutade ram. Alla nysatsningar eller nyinvesteringar skall kostnadsberäknas och ha en tydlig finansieringsplan.